

det er ligesaa vist, at denne Tvang ikke bliver overholdt, og at der er en stor Klasse af Samfundet, som aldrig mærker noget til denne Bestemmelse. Jeg kan af min egen Livserfaring anføre mangfoldige Exempler derpaa, Exempler, som ligge mig personlig meget nær, og jeg er overbevist om, at hvis man for Alvor vilde søge at gennemføre denne Bestemmelse, saaledes at den skulde ramme alle Familier i Samfundet fra den øverste til den nederste, vilde det blive et stort Spørgsmaal, om Skoletvangsbestemmelsen overhovedet kunde overholdes i Landet. Det vilde fremkalde saa store Klager fra mange indflydelsesrige Steder, at det vistnok ikke vilde kunne gennemføres. Dertil kommer jo ogsaa, at vi have en Ministerskrivelse for det Modsatte. Det blev jo oplyst her i Salen i forrige Samling af det ærede Medlem fra Svendborg (S. A. Hansen) ved en Forespørgsel, som han stillede til Kirke- og Undervisningsministeren — det findes i Folkethingstidenden Sp. 7056 — at der havde foreligget Tilfælde — min Sidemand (Termanfen) har allerede hentydet dertil — hvor Skolecommissionens Fleertal forlangte, at Præstens og Herremænds Børn skulde stilles for den, for at den kunde faae Leilighed til at overbevise sig om, at de havde de Kundskaber, som kræves af Børn i Almue-skolerne, men hvor Skolecommissionens Formand, Præsten selv, erklærede sig derimod. Skoledirectionen gav ham Medhold, og paa en Klage til Ministeren gav Ministeren igjen Skoledirectionen Medhold, saa at man altsaa har en Ministererklæring — som endda ikke er mere end et Par Aar gammel — for, at Skolecommissionen ikke har Noget at gjøre med Børn af en Præst og en Herremand. Naar dette er Tilfældet, kan jeg imidlertid ikke see, at den Tvangsbestemmelse om Tilsynet, som her er indført i Loven, kan gjælde for Andre end for dem, for hvem Skoletvangen gjælder, altsaa for hvem man efter et aldeles vilkaarligt Begreb regner til Almuen, eller for den Deel af Samfundet, som man nu engang mener henhører under Almue- og Borger-skolerne. Hvis der derfor skal indføres en almindelig Tvang, troer jeg ganske vist, at vi maae gaae en anden Vej. Dertil kommer

endnu et Hensyn, som det ogsaa forekommer mig, man burde tage, nemlig Hensynet til de private Skoler. Det vil jo for alle dem, der staae i Spidsen for de private Skoler, være et høist ubehageligt Forhold, saaledes at blive satte til at skulle være et Slags Politispioner eller Polititilsynsmænd overfor Forældrene; det kan bringe dem i mangfoldige pinlige og ubehagelige Forhold overfor de Forældre, hvis Børn de dog gjerne ønske at have i deres Skole. Dette er et Hensyn, som det forekommer mig ogsaa bør tages, saameget mere som der som sagt er en Hovedgrund tilstede, hvorfor jeg ikke troer, man kan lægge det i Skolernes Hænder at skulle paasee Overholdelsen.

Termanfen: Det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgfreds (Madsen) udtalte, at det vilde være aldeles umuligt for Vaccinationsanstalten i Kjøbenhavn at forsyne alle Lægerne med den fornødne Bædffe. Hvorfra veed det ærede Medlem dette? Men der er een Ting, som for mig er aldeles afgjort, og det er, at naar Staten paatager sig at tvinge alle sine Borgere til en vis Foranstaltning, som baade videnskabeligt danne Læger og en stor Deel af Befolkningen nære Frygt for ikke er farefri, saa maa den — hvorledes den saa end vil høre sig ad dermed — skaffe tilstrækkelig Sikkerhed tilveie for, at der ikke paaføres Folk Sygdomme ved denne Foranstaltning, og det er idetmindste mig umuligt at troe Andet, end at dette har været Thingets Mening ifjor, da det tog den Bestemmelse i det Lovforslag, som gik herfra til det andet Thing, at Ministeren havde at træffe saadanne Foranstaltninger, der ansaaes fornødne for at tilveiebringe Sikkerhed for, at der kun anvendtes sund Vaccine. Vil Ministeriet træffe andre Foranstaltninger end just dem, som her ere paaagebde, saa for mig gjerne, men det er kun min Paastand, at eet Sted maa Ansvaret være, saa at man kan gjøre det gjældende. Det er mig imidlertid ikke muligt at see, at man her kan gjøre noget som helst Ansvar gjældende, thi hvem skal paasee, at Børnene, af hvilke der tages Kopperbædffe omkring i Landet, ere sunde, og hvem er istand til at kunne paatage